

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

17.3.2009

B6-0150/2009

PROJEKT REZOLUCJI

w odpowiedzi na pytanie ustne B6-0020/2009 i B6-0019/2009

zgodnie z art. 108 ust. 5 Regulaminu złożyli

- Daniel Caspary i Robert Sturdy, w imieniu grupy politycznej PPE-DE
- Jan Marinus Wiersma i Erika Mann, w imieniu grupy politycznej PSE
- Cristiana Muscardini, Eugenijus Maldeikis, Hanna Foltyn-Kubicka i Adam Bielan, w imieniu grupy politycznej UEN
- Ona Juknevičienė, w imieniu grupy politycznej ALDE

w sprawie umowy przejściowej w sprawie handlu z Turkmenistanem

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie umowy przejściowej w sprawie handlu z Turkmenistanem

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady i Komisji (5144/1999),
 - uwzględniając art. 133 oraz art. 300 ust. 2 akapit pierwszy Traktatu WE,
 - uwzględniając art. 300 ust. 3 akapit pierwszy Traktatu WE, na mocy którego Rada skonsultowała się z Parlamentem (C5-0338/1999),
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz opinię Komisji Spraw Zagranicznych (A6-0085/2006),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie strategii UE dla Azji Środkowej (2007/2102(INI)),
 - uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że stosunki pomiędzy Wspólnotami Europejskimi a Turkmenistanem są w chwili obecnej regulowane Umową w sprawie wymiany handlowej i współpracy gospodarczej zawartą pomiędzy Wspólnotami Europejskimi a ZSRR w 1989 r.; mając na uwadze, że porozumienie to nie zawiera klauzuli poszanowania praw człowieka,
- B. mając na uwadze, że tymczasowe porozumienie w sprawie handlu i spraw związanych z handlem z dnia 2 grudnia 1998 r. zawarte pomiędzy Wspólnotą Europejską, Europejską Wspólnotą Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotą Energii Atomowej z jednej strony a Turkmenistanem z drugiej strony (COM(1998) 617 wersja ostateczna, 98/0304 (ACC)) podlega obecnie procedurze zatwierdzenia przez Radę,
- C. mając na uwadze, że Umowa o partnerstwie i współpracy (UPW) z Turkmenistanem została zainicjowana w maju 1997 r. i podpisana w 1998 r., mając na uwadze, że od tamtej pory UPW ratyfikowało 11 państw członkowskich, Francja, Irlandia, Wielka Brytania i Grecja wciąż mają to uczynić, a 12 nowych państw członkowskich dokona jej ratyfikacji jednym odrębnym protokołem, mając na uwadze, że Turkmenistan ratyfikował UPW w 2004 r.,
- D. mając na uwadze, że UPW, po jej pełnej ratyfikacji, będzie zawarta początkowo na okres 10 lat, po upływie którego będzie corocznie odnawiana na kolejny rok, z zastrzeżeniem wypowiedzenia jej przez którąkolwiek ze stron; mając na uwadze, że strony mogą rozszerzyć lub zmienić UPW lub uszczegółwić ją w celu uwzględnienia nowych wydarzeń,

- E. mając na uwadze, że Turkmenistan odgrywa ważną rolę w regionie Azji Środkowej, a zatem bliska współpraca między tym krajem i Unią Europejską jest pożądana,
- F. mając na uwadze, że sytuacja w Turkmenistanie uległa poprawie od czasu zmiany na urzędzie prezydenta, mając na uwadze, że władze kraju wyraziły gotowość do przeprowadzenia ważnych reform; mając też na uwadze potrzebę poczynienia znacznych postępów w kilku kluczowych dziedzinach, takich jak prawa człowieka, rządy prawa, demokracja i swobody obywatelskie,
- G. mając na uwadze, że proponowana umowa przejściowa (ITA) pomiędzy Wspólnotami Europejskimi a Turkmenistanem przewiduje poszanowanie demokracji i praw człowieka, czyniąc z nich warunek współpracy,
- H. mając na uwadze, że ITA mogłaby tym samym potencjalnie przyczynić się do postępów w prowadzonych obecnie reformach demokratycznych w Turkmenistanie,
- I. mając na uwadze, że w ITA przewidziano mechanizm pozwalający każdej ze stron na wycofanie się z umowy poprzez powiadomienie drugiej strony,
1. zauważa, że po zmianie na stanowisku prezydenta Turkmenistanu można zaobserwować pragnienie przeprowadzenia reform w najważniejszych dziedzinach; ze szczególnym zadowoleniem wita ustanowienie Krajowego Instytutu na rzecz Demokracji i Praw Człowieka; zauważa proces nowelizacji konstytucji, którego celem jest wzmocnienie demokracji, swobód obywatelskich oraz rządów prawa; odnotowuje też przegląd prawa wyborczego; z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie Turkmenistanu do umów międzynarodowych, takich jak drugi protokół fakultatywny do międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych czy Konwencja o prawach politycznych kobiet; przychylnie odnosi się do reformy systemu edukacji, zmierzającej do podniesienia jakości oraz zwiększenia równości wśród studentów;
 2. wzywa rząd Turkmenistanu do szybkiego przyjęcia demokracji oraz do poszanowania dla rządów prawa; domaga się w szczególności wolnych i demokratycznych wyborów, swobody wyznania, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zwolnienia wszystkich więźniów politycznych i więźniów sumienia, zniesienia ograniczeń w podróżowaniu oraz dostępu dla niezależnych obserwatorów;
 3. podkreśla potrzebę dalszego zachęcania do tych zmian przez Unię Europejską; podkreśla, że należy ostrożnie i regularnie monitorować działania rządu Turkmenistanu;
 4. wzywa Radę i Komisję do regularnego przekazywania Parlamentowi Europejskiemu ważnych informacji dotyczących sytuacji w zakresie praw człowieka w Turkmenistanie;
 5. ubolewa nad faktem, że w kilku dziedzinach sytuacja jest nadal niezadowolająca, zwłaszcza w dziedzinie praw człowieka i demokracji; przypomina zwłaszcza o konieczności bezwarunkowego zwolnienia wszystkich więźniów politycznych; podkreśla znaczenie likwidacji wszelkich przeszkód w swobodnym podróżowaniu oraz dostępu niezależnych obserwatorów, w tym Międzynarodowego Czerwonego Krzyża; wzywa do dalszych postępów w dziedzinie swobód obywatelskich, również na rzecz

organizacji pozarządowych; podkreśla potrzebę wdrożenia reform na wszystkich szczeblach oraz we wszystkich obszarach działania administracji;

6. podkreśla znaczenie, jakie stosunki gospodarcze i handlowe mają dla otwarcia turkmeńskiego społeczeństwa oraz poprawy demokratycznej, gospodarczej i społecznej sytuacji obywateli Turkmenistanu;
7. uważa, że regulująca stosunki gospodarcze ITA może stanowić jednocześnie kolejny krok naprzód służący stabilnym i zrównoważonym stosunkom pomiędzy UE a Turkmenistanem oraz postrzega ją jako potencjalną dźwignię wzmacniającą proces reform w Turkmenistanie;
8. podkreśla, że ITA nie jest czekiem in blanco wystawionym Turkmenistanowi; domaga się zatem ścisłego monitorowania i regularnych przeglądów rozwoju sytuacji w kluczowych dziedzinach w Turkmenistanie oraz ewentualnego zawieszenia umowy w przypadku dowodów na niespełnianie jej warunków; oczekuje regularnej aktualizacji monitoringu prowadzonego przez Komisję i Radę;
9. wzywa Radę i Komisję do ujęcia w UPW jednoznacznej klauzuli zawieszającej dotyczącej praw człowieka; podkreśla, że należy respektować Powszechną Deklarację Praw Człowieka ONZ; wzywa Radę do zawieszenia porozumienia w przypadku złożenia takiego wniosku przez Parlament Europejski;
10. wzywa też Radę i Komisję do ujęcia w UPW klauzuli przeglądu; domaga się konsultacji w przypadku jakiegokolwiek przeglądu UPW;
11. wskazuje, że UPW wymaga zgody Parlamentu, by mogła wejść w życie; mimo że ITA nie wymaga niestety zgody Parlamentu, wzywa on do pełnego uwzględnienia kwestii omówionych w niniejszej rezolucji, gdyż nieuczynienie tego mogłoby negatywnie odbić się na zgodzie Parlamentu na UPW; zamierza zatem oprzeć swą opinię na temat ITA na odpowiedziach uzyskanych od Rady i Komisji w wydanych przez nie oświadczeniach;
12. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie, Komisji, rządóm i parlamentom państw członkowskich, jak również rządowi i parlamentowi Turkmenistanu.